

1837
2017
ΧΡΟΝΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών

Σάββατο 7 Οκτωβρίου 2017

«Τα Πανεπιστημιακά Μουσεία ανοικτά στο κοινό»

(11:00 π.μ. έως τις 3:00 μ.μ.)

1. Μουσείο Ιστορίας - Πλάκα (Θόλου 5)

Το Μουσείο Ιστορίας αποτελεί τον βασικό πολιτιστικό οργανισμό του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών που προωθεί, προάγει και αναδεικνύει την ιστορία του Πανεπιστημίου Αθηνών. Στεγάζεται στο ιστορικό και αρχιτεκτονικής αξίας κτίριο της οικίας Κλεάνθους, στο χώρο που γεννήθηκε η τριτοβάθμια εκπαίδευση στην Ελλάδα 180 χρόνια πριν. Στο πνεύμα των σύγχρονων μουσειολογικών απαιτήσεων το Μουσείο Ιστορίας αναπτύσσει έντονη πολιτιστική δραστηριότητα προβάλλοντας με το πλέον εξωστρεφή τρόπο το ΕΚΠΑ. Η δημιουργία και ανάπτυξη περιοδικών εκθέσεων, η ψηφιακή αφήγηση, καθώς και η επανέκθεση βασικών συλλογών του, αποτελούν βασικές δράσεις της σύγχρονης λειτουργίας του. Το Μουσείο Ιστορίας συμμετέχει σε διεθνείς διοργανώσεις για την προστασία και την ανάδειξη της πανεπιστημιακής κληρονομιάς. Ενδεικτικά, αναφέρεται ότι το Μουσείο Ιστορίας αποτελεί μέλος του ευρωπαϊκού δικτύου UNIVERSEUM European Academic Heritage Network και το 2015 φιλοξένησε την 16η συνάντηση του θεσμού στην Αθήνα με τη συμμετοχή πανεπιστημίων από 16 ευρωπαϊκές χώρες. Στο πλαίσιο των επετειακών εκδηλώσεων, για τη συμπλήρωση των 180 χρόνων ίδρυσης του ΕΚΠΑ, το Μουσείο Ιστορίας παρουσιάζει από τις 6 Μαΐου μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2017 **την περιοδική έκθεση με θέμα: "Το Λάβαρο**

του Πανεπιστημίου Αθηνών: Σύγχρονες Εικαστικές Προσεγγίσεις", καθώς και πλήθος άλλων πολιτιστικών δράσεων. Για την 7^η Οκτωβρίου έχει προσκαλέσει τους καλλιτέχνες που συμμετέχουν στην περιοδική έκθεση να παρουσιάσουν τα έργα τους στο κοινό από τις 12:00 π.μ. έως 13.30 μ.μ. Συγκεκριμένα θα είναι παρόντες οι: Αντώνιος, (Παναγόπουλος), Δημήτρης Ζουρούδης, Πελαγία Κυριαζή, Ελένη Λύρα, Κύριλλος Σαρρής, Δήμητρα Σιατερλή, Δημήτρης Σκουρογιάννης, Άγγελος Σκούρτης, Γιώργος Χατζημιχάλης.

2. Ιστορικό Αρχείο – Σκουφά 45 στο Κολωνάκι

Το Ιστορικό Αρχείο του Πανεπιστημίου Αθηνών ιδρύθηκε το 1991 και αποτελεί ερευνητική μονάδα του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Σκοπός του Ιστορικού Αρχείου είναι η διάσωση, η σύγχρονη οργάνωση και η διαχείριση του αρχειακού υλικού από την ίδρυση του Πανεπιστημίου Αθηνών (1837). Το υλικό αυτό αποτελεί μια ευρεία ερευνητική υποδομή για τη μελέτη της ιστορίας του Πανεπιστημίου Αθηνών αλλά και της Ελληνικής και Ευρωπαϊκής Ιστορίας γενικότερα. Η συλλογή του Ιστορικού Αρχείου (περίπου 2.000.000 φύλλα) είναι επισκέψιμη στους χώρους του. Για την 7^η Οκτωβρίου έχουν προγραμματιστεί ξεναγήσεις ανά μισή ώρα ώστε το κοινό να γνωρίσει τις συλλογές που το Ιστορικό Αρχείο διαθέτει.

Μουσεία της Σχολής Επιστημών Υγείας (Ιατρικής) – Γουδή (Είσοδος, Μικράς Ασίας 75)

3. Μουσείο Ανατομίας / Συλλογή Γεωργίου Παπανικολάου

Το Μουσείο Ανατομίας αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα του Εργαστηρίου Περιγραφικής Ανατομικής, που ανήκει και λειτουργεί στο Τμήμα της Ιατρικής. Τα εκθέματα του μουσείου αποτελούνται από συλλογές ανατομικών παρασκευασμάτων, παλαιών και νέων (φυσικών, τεχνητών, ξηρών, νωπών, πλαστικοποιημένων), καθώς και παλιών οργάνων και ανατομικών εργαλείων. Στο μουσείο μπορεί κανείς να δει και να θαυμάσει τον σκελετό του γίγαντα, του νάνου αλλά και την καρδιά του «αιώνιου έφηβου» ποιητή μας **Αντώνη Σαμαράκη**. Επίσης, στο μουσείο ανήκει και η συλλογή Γεωργίου Παπανικολάου στην οποία υπάρχουν σπάνιες φωτογραφίες, επιστολές και άλλα εκθέματα σχετικά με το επιστημονικό έργο του Γ. Παπανικολάου. Για την 7^η Οκτωβρίου έχουν προγραμματιστεί ξεναγήσεις ανά μισή ώρα ώστε το κοινό να γνωρίσει τις συλλογές που το μουσείο διαθέτει.

4. Ανθρωπολογικό Μουσείο

Το Ανθρωπολογικό Μουσείο της Ιατρικής Σχολής, το οποίο ιδρύθηκε το 1886, είναι από τα παλαιότερα Μουσεία του Ανθρώπου στην Ευρώπη και αποτελεί ιστορικό επιστημονικό φορέα του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών καθώς και περιβάλλον πρωτοποριακής έρευνας. Η συγκρότηση και ο προσανατολισμός του Ανθρωπολογικού Μουσείου καθορίστηκαν από τις αποφασιστικές ενέργειες των πρωτεργατών της Ανθρωπολογίας στην Ελλάδα, μεταξύ των οποίων εξέχουν η φυσιογνωμία του ιδρυτή και πρώτου διευθυντή του Μουσείου Κλώνου Στεφάνου (1886-1915) και η αφοσιωμένη μορφή του πρώτου καθηγητή στην έδρα της Φυσικής Ανθρωπολογίας και ιδρυτή της Ελληνικής Ανθρωπολογικής Εταιρίας Ιωάννη Κούμαρη (1915-1950).

Οι επιστημονικές συλλογές του Μουσείου περιλαμβάνουν Παλαιοανθρωπολογικές σειρές που αντιπροσωπεύουν πληθυσμούς όλων των πολιτισμικών βαθμίδων του αρχαίου ελληνικού κόσμου, Προϊστορικές σειρές που στοιχειοθετούν το σύνολο της ευρωπαϊκής προϊστορίας και μικρότερες σε αριθμό αλλά ενδιαφέρουσες Εθνολογικές συλλογές.

Η σημερινή μόνιμη έκθεση του Ανθρωπολογικού Μουσείου εγκαινιάσθηκε τον Σεπτέμβριο του 1998 και περιλαμβάνει ενδεικτικά ευρήματα του απολιθωματικού αρχείου που σηματοδοτούν την εξέλιξη του ανθρώπου. Κεντρικό θέμα της έκθεσης αποτελεί ο αφανισμένος «εξάδελφος» του σύγχρονου ανθρώπου, ο αινιγματικός άνθρωπος του Νεάντερταλ, ενώ ξεχωριστή ενότητα της έκθεσης αφορά στην προϊστορική και ιστορική εξέλιξη του σύγχρονου ελλαδικού πληθυσμού.

Το Ανθρωπολογικό Μουσείο έχει κεντρικό ρόλο στη διερεύνηση της βιολογικής ιστορίας του ανθρώπου, παρέχει πολύτιμο υπόβαθρο στις Ιατρικές σπουδές και προάγει τη διεπιστημονική συνεργασία.

Για την **7^η Οκτωβρίου** έχουν προγραμματιστεί ξεναγήσεις ανά μισή ώρα ώστε το κοινό να γνωρίσει τις συλλογές που το μουσείο διαθέτει.

5. Εγκληματολογικό Μουσείο

Το Εγκληματολογικό Μουσείο ανήκει και λειτουργεί στο Τμήμα Ιατρικής της Σχολής Επιστημών Υγείας, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου 5343/1932. Το Μουσείο καταγράφει την ιστορία του εγκλήματος στον ελληνικό χώρο κατά τον 19ο και τον 20ό αιώνα, μέσω της συλλογής, ταξινόμησης, σχολιασμού, ανάδειξης και δημοσίευσης πειστηρίων εγκλήματος, τα οποία χρησιμοποιήθηκαν κατά το παρελθόν για την άσκηση βίας. Για την **7^η Οκτωβρίου** έχουν προγραμματιστεί

ξεναγήσεις ανά μισή ώρα ώστε το κοινό να γνωρίσει τις συλλογές που το μουσείο διαθέτει.

6. Μουσείο Φαρμακολογίας

Το Μουσείο Φαρμακολογίας του Τμήματος Ιατρικής της Σχολής Επιστημών Υγείας ιδρύθηκε το 1998 από μια μικρή ομάδα του Διδακτικού και Επιστημονικού Προσωπικού του Εργαστηρίου Φαρμακολογίας και στεγάζεται στο ίδιο Εργαστήριο. Για την 7^η Οκτωβρίου έχουν προγραμματιστεί ξεναγήσεις ανά μισή ώρα ώστε το κοινό να γνωρίσει τις συλλογές που το μουσείο διαθέτει.

7. Συλλογή Παθολογοανατομικών Παρασκευασμάτων

Στο Α' Εργαστήριο Παθολογικής Ανατομικής σε ειδικά διαμορφωμένη αίθουσα, εκτίθεται η συλλογή παθολογοανατομικών παρασκευασμάτων. Τα παρασκευάσματα είναι τοποθετημένα εντός υάλινων δοχείων με ειδικό μονιμοποιητικό υγρό και εκτίθενται σε ειδικές προθήκες. Η συλλογή αφορά σε ολόκληρο σχεδόν το φάσμα νοσολογικών οντοτήτων της παθολογικής ανατομικής και περιλαμβάνει κυρίως χειρουργικά και νεκροτομικά παρασκευάσματα καθώς και μεγάλο αριθμό από έμβρυα με συγγενείς ως επί το πλείστον ανωμαλίες. Η συλλογή χρονολογείται από τα μέσα περίπου του 19^{ου} αιώνα (δεκαετία του 1850) και αφορμή υπήρξε η ίδρυση της έδρας Παθολογικής Ανατομικής στην Ιατρική Σχολή. Για την 7^η **Οκτωβρίου** έχουν προγραμματιστεί ξεναγήσεις ανά μισή ώρα ώστε το κοινό να γνωρίσει τις συλλογές που το μουσείο διαθέτει.

8. Μουσείο Οδοντιατρικής

Ο κεντρικός πυρήνας των εκθεμάτων προέρχεται εκ δωρεάς κοινωνικών φορέων (κυρίως της Εταιρείας Οδοντοστοματολογικής Έρευνας και ορισμένων εργαστηρίων του Τμήματος Οδοντιατρικής της Σχολής Επιστημών Υγείας) αλλά και ιδιωτών. Επιπλέον εκθέματα βρίσκονται σε κατάλληλα διαμορφωμένους χώρους στις αίθουσες αναμονής, στην είσοδο του Αμφιθεάτρου και στον χώρο του Σπουδαστηρίου. Η είσοδος στο μουσείο είναι επί της **Θηβών 2** (απέναντι από το νοσοκομείο Παίδων Αγλαΐα Κυριακού) στο Γουδή. Για την 7^η **Οκτωβρίου** έχουν προγραμματιστεί ξεναγήσεις ανά μισή ώρα ώστε το κοινό να γνωρίσει τις συλλογές που το μουσείο διαθέτει.

Ζωγράφου – Πανεπιστημιόπολη, Κεντρική Είσοδος Ούλφ Πάλμε

9.Μουσείο Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης / Αρχαιολογικό Πάρκο Πανεπιστημιόπολης

Το Μουσείο περιλαμβάνει συλλογές της Προϊστορικής και Κλασικής Αρχαιολογίας, αξιόλογη Συλλογή Εκμαγείων, Συλλογές Βυζαντινής Ζωγραφικής και Κεραμικής, Διαχρονική και Διαμεσογειακή Συλλογή Κεραμικής, Συλλογή Περιβαλλοντικής Αρχαιολογίας και Συλλογή Πετρωμάτων, Μεταλλευμάτων και Αρχαίας Τεχνολογίας. Η νεότερη τέχνη εκπροσωπείται από πίνακες σημαντικών νεοελλήνων ζωγράφων, οι οποίοι κατά καιρούς δανείζονται σε εκθέσεις που διοργανώνονται στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Σε πρόσφατη δωρεά οφείλεται και η Συλλογή έργων Λαϊκής Αιθιοπικής Τέχνης. Το αρχαιολογικό πάρκο αποτελεί πρωτοποριακό στην σύλληψη έργο ανάδειξης ανασκαφικού υλικού καθώς περιλαμβάνει ανασκαφικά ευρήματα και εκθέματα από το σταθμό του Συντάγματος κατά την διάρκεια εκτέλεσης του έργου του ΜΕΤΡΟ της Αθήνας. Για την **7^η Οκτωβρίου** έχουν προγραμματιστεί ξεναγήσεις ανά μισή ώρα ώστε το κοινό να γνωρίσει τις συλλογές που το μουσείο διαθέτει καθώς και ξεναγήσεις στο αρχαιολογικό πάρκο.

10. Βιβλικό Αρχαιολογικό Μουσείο Θεολογικής Σχολής

Τα εκθέματα αποτελούνται από μακέτες, εκμαγεία και αντίγραφα αντικειμένων του θρησκευτικού και καθημερινού βίου των λαών της Βίβλου. Σημαντικά εκμαγεία τα οποία προέρχονται από το μουσείο του Λούβρου: ο Κώδικας του Χαμουραμπί (2.25 x 0.90), η Στήλη του Μεσά (1.25 x 0.72 x 0.36) και ο οβελίσκος του Σαλμανάσαρ Γ. Εκτίθεται σημαντικός αριθμός από αντίγραφα αντικείμενων καθημερινής χρήσης ή λατρευτικών (αγγεία, νομίσματα, ειδώλια, είδη σπλισμού). Για την **7^η Οκτωβρίου** έχουν προγραμματιστεί ξεναγήσεις ανά μισή ώρα ώστε το κοινό να γνωρίσει τις συλλογές που το μουσείο διαθέτει.

11. Βοτανικό Μουσείο

Το Βοτανικό Μουσείο αυτονομήθηκε το έτος 1868 από το παλαιό Φυσιογραφικό Μουσείο του Πανεπιστημίου Αθηνών και αποτελεί την πρώτη συλλογή αποξηραμένων δειγμάτων φυτικών ειδών (Herbarium) στην Ελλάδα. Περιλαμβάνει δείγματα τόσο της ελληνικής χλωρίδας όσο και άλλων περιοχών και εμπλουτίζεται συνεχώς. Από τις συλλογές, ως σημαντικότερες θεωρούνται αυτές των Theodoron Heidreich και Θεόδωρου Ορφανίδη, οι οποίοι στα μέσα του 19ου αιώνα θεμελίωσαν τη χλωριδική έρευνα στην Ελλάδα και προχώρησαν στην αναγνώριση

πολλών νέων για την επιστήμη ειδών. Επίσης, σε αίθουσες του μουσείου φιλοξενείται η μόνιμη έκθεση: «Αττικό Τοπίο και Περιβάλλον» με στόχο την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση των επισκεπτών και ειδικότερα της μαθητικής κοινότητας. Για την **7^η Οκτωβρίου** έχουν προγραμματιστεί ξεναγήσεις ανά μισή ώρα στη μόνιμη έκθεση και ενημέρωση του κοινού για την επιστημονική σημασία των ιστορικών συλλογών που το μουσείο διαθέτει.

12. Ζωολογικό Μουσείο

Το Ζωολογικό Μουσείο έχει ζωή 130 περίπου ετών. Είναι το πρώτο και πληρέστερο του είδους του στην Ελλάδα. Αρχικά, αποτέλεσε τον πυρήνα ενός ευρύτερου Φυσιογραφικού Μουσείου, που εγκαταστάθηκε από τα μέσα του 19ου αιώνα, στον 1ον όροφο της προς την οδό Ακαδημίας πτέρυγας του κεντρικού κτηρίου του Πανεπιστημίου. Αργότερα, αποσπάστηκαν από αυτό οι βοτανικές, παλαιοντολογικές, ορυκτολογικές και ανθρωπολογικές συλλογές και αυτονομήθηκαν στο Βοτανικό, το Παλαιοντολογικό, το Ορυκτολογικό και το Ανθρωπολογικό Μουσείο. Για την **7^η Οκτωβρίου** έχουν προγραμματιστεί ξεναγήσεις ανά μισή ώρα ώστε το κοινό να γνωρίσει τις συλλογές που το μουσείο διαθέτει.

13. Μουσείο της Παιδείας

Το Μουσείο της Παιδείας διασώζει και εκθέτει όλο το φάσμα της Παιδαγωγικής χρονικά και θεματικά, με πλούσιο πρωτογενές (σχολικά αντικείμενα μαθητών, εποπτικά μέσα δασκάλου, παλιά σχολικά εγχειρίδια, όργανα σωματομετρήσεων) & δευτερογενές υλικό (φωτογραφίες, χάρτες, κείμενα, μακέτες). Για την **7^η Οκτωβρίου** έχουν προγραμματιστεί ξεναγήσεις στη μόνιμη έκθεση του Μουσείου.

14. Μουσείο Ορυκτολογίας και Πετρολογίας

Το 1908 δημιουργήθηκε το Πανεπιστημιακό Μουσείο Ορυκτολογίας - Πετρογραφίας, και από τότε λειτουργεί ως ανεξάρτητο παράρτημα. Τα έτη 1980 – 2000, το Μουσείο παρέμεινε ανενεργό λόγω μεταφοράς και ανασύστασης. Επαναλειτουργεί από την 7η Φεβρουαρίου 2000, υπό τη διεύθυνση του καθηγητή Αθανάσιου Κατερινόπουλου. Για την **7^η Οκτωβρίου** έχουν προγραμματιστεί ξεναγήσεις ανά μισή ώρα ώστε το κοινό να γνωρίσει τις συλλογές που το μουσείο διαθέτει. Για τους μικρούς επισκέπτες θα υπάρχουν κατά την διάρκεια της μέρας ψηφιακά διαδραστικά παιχνίδια.

15. Μουσείο Παλαιοντολογίας και Γεωλογίας

Διαθέτει πλούσιες συλλογές σπονδυλωτών και ασπόνδυλων ζώων, φυτικών απολιθωμάτων και άλλων παλαιοντολογικών ευρημάτων και γεωλογικών δειγμάτων, από τη χώρα μας και το εξωτερικό, οι οποίες διαρκώς εμπλουτίζονται. Διεξάγει επιστημονικές έρευνες καθώς και ανασκαφές σε όλη την επικράτεια. Για την **7^η Οκτωβρίου** έχουν προγραμματιστεί ξεναγήσεις ανά μία ώρα ώστε το κοινό να γνωρίσει τις συλλογές που το μουσείο διαθέτει. Στις 13:00 ο Δρ. Γεώργιος Λύρας θα παραθέσει διάλεξη με τίτλο: «Οι δεινόσαυροι στον κινηματογράφο».

Τα Πανεπιστημιακά Μουσεία του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών που μπορούν να υποστηρίξουν στις υποδομές τους επισκέπτες ΑΜΕΑ είναι:

- 1. Βιβλικό Αρχαιολογικό Μουσείο Θεολογικής Σχολής**
- 2. Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης**
- 3. Ορυκτολογίας**
- 4. Ανατομίας / Συλλογή Γεωργίου Παπανικολάου**
- 5. Ανθρωπολογίας**
- 6. Οδοντιατρικής**
- 7. Φαρμακολογίας**

Από τις 11:00 έως τις 15:00 στην είσοδο της Ούλωφ Πάλμε θα υπάρχει πούλμαν για την μετακίνηση των επισκεπτών στα μουσεία της Πανεπιστημιόπολης Ζωγράφου.

Εκδηλώστε ενδιαφέρον, μιλήστε με τους ειδικούς και ελάτε να γνωρίσετε κρυμμένους θησαυρούς που συμβάλλουν διαχρονικά στην εκπαίδευση και την πανεπιστημιακή γνώση.

Καλή διασκέδαση!!!